

דקדוקי קריאה והדרכה לקורא בפרשת תרומה בהפטרות זכור
ובראשון של תצוה

ה ב יִדְבְּנֶה: הדל"ת בשוא נע¹

כה ג זָהָב וְכֶסֶף: יש להקפיד על הפרדת התיבות וכן בהמשך

פס' ה: אֵילִם | מֵאֲדָמִים וְעֵרֶת | תַּחֲשִׁים

כה ה מֵאֲדָמִים: מ"ם בשוא, אל"ף בקמץ חטוף

כה ח וַעֲשׂוּ לִי: טעם מרכא נסוג אחור לע"ן

כה י וְאֶמָּה: אל"ף פתוחה ודגש חזק במ"ם להבדילו מאָמה עבריה

כה יב וַיִּצְקֶתָּ לָּו: טעם מונח נסוג אחור לצד"י ודגש חזק בלמ"ד

כה יד עַל צִלְעֹת הָאָרֶץ: טפחא בתיבה עַל

כה טז אֲשֶׁר אֶתֶּן אֵלֶיךָ: אין לסיים 'אשר, אתן אליך' (טעות נפוצה)

כה יז עליית שני

כה יט וְכָרוֹב-אֶחָד מִקְצֵה מִזֶּה: טעם טפחא

בתיבה מִקְצֵה, אין לקרא 'וכרוב אחד, מקצה מזה'

כה כ סִכְכִּים: כ"ף ראשונה בשווא נע ולא בחטף פתח כפי שמופיע בחלק מהספרים²

כה כא מִלְמַעֲלָה: הלמ"ד הראשונה רפויה בשוא נח בניגוד למילה מִלְמַטָּה שהלמ"ד דגושה בשוא נע

כה כב וְדִבְרָתִי אֶתְּךָ: יש להקפיד על הפרדת התיבות שלא לבטא חירק אחד לשתיהן

כה כד רַחֲבֹ: הר"ש בקמץ קטן

כה כט וְקִשּׁוֹתָיו: ש"ן שמאלית

הערה: ישנן שתי שיטות הנהוגות בקביעת מקום העלייה השלישית, יש מי שנוהג לקרוא עד פרק כה ל (פרשה פתוחה) ויש מי שנוהג להמשיך עד סוף הפרק (פסוק מ, פרשה סתומה). אין לכך נפקא מינה רק שאולי כדאי להודיע על כך מראש לציבור המתפללים ולהימנע מהערות מיותרות בזמן הקריאה.

כה לט כָּכָר: הכ"ף השנייה בקמץ³

כה מ מִרְאֶה: המ"ם בקמץ קטן אֲשֶׁר-אֶתָּה מִרְאֶה

בְּהָר טפחא במילה 'מראה' וכך צריך לקרוא 'אשר אתה מראה, בהר'

פרק כו אַחַת-אַחַת: כאשר המילה מוטעמת באחד המפסיקים העיקריים, סו"פ, אתנח, זקף או סגול => אַחַת, בשאר המקרים => אַחַת. יוצא מן הכלל כו ח מִדֶּה אַחַת

כו א מְשֹׁר: עקב היות הש"ן והז"ן מאותו מוצא – אותיות שיניות, יש קושי מסוים לבטא את הש"ן בשוא נח. המ"ם בקמץ חטוף של בנין הפעל

כו ד לְלֹאֶת: געיה תחת הלמ"ד הראשונה והשווא אחריה, נע⁴

כו ז לְאֹהֶל: הלמ"ד בשווא נע ולא בקמץ

כו יב הָעֹדֶף: הטעם בדל"ת מלרע וכן הדבר גם בפסוק הבא

כו טו עליית רביעי

כו כב וְלִירְכָתִי: הכ"ף דגושה הלמ"ד בשוא נח למרות הגעיא בול"ו

כו כג בִּירְכָתִים: הר"ש בשוא נח והכ"ף אחריה רפויה

כו כד וַיֵּהֱיוּ: וא"ו החיבור בשווא נע והקורא בפתח משנה משמעות לזמן עבר. מִלְמַטָּה: הטעם במ"ם מלעיל, הלמ"ד דגושה בשוא נע, בניגוד למילה מִלְמַעֲלָה שהלמ"ד רפויה ובשוא נח.

כו ל הָרָאִיתָ: הה"א בקמץ קטן

כו לא עליית חמישי

כו לג וְהִבְדִּילָהּ: במלרע וללא מפיק

כו ו כָּרָכָב: הכ"ף השנייה בחולם, לא בקיבוץ

כו א עליית ששי

כו ט עליית שביעי המפטיר השנה (פא) הוא בזכור

כו יא מֵאֶה אֶרֶךְ: טעם נסוג אחור למ"ם

כו טז עֲמִדָּהֶם אֲרֻבָּה: בפשטא זקף ולא במונח זקף כפי שמופיע בחלק מהדפוסים

כו יט וְכָל-יִתְדָתָּ: היר"ד בחירק חסר והת"ו בשווא נח על אף הקושי שבהגיית הדל"ת שלאחריה

מפטיר לשבת זכור דברים כה:

יז עֲמֹלֶךְ: יש הקוראים פרשת זכור כל מילה וכל אות לאט ובהדגשה והם עלולים לקרוא את המ"ם בדגש בעוד שהיא רפויה אחרי חטף. בְּצִאתְכֶם: הת"ו בשווא נע

יח קָרָךְ: געיה בקו"ף והר"ש בשווא נע. וַיִּזְנַב: גם כאן בעלי הקריאה האיטית המדגישה, עלולים לקרוא את היר"ד בשוא נע ובדגש בעוד שהיא ללא דגש ובשוא נח. כָּל-הַנִּחְשָׁלִים: נחץ

בנו"ן מפאת הגעיה. וַיִּגַּע: קוראים שבכל קריאה אינם מבחינים בין אל"ף לע"ן עלולים לקרוא כאן ע"ן פתוחה במקום ע"ן בפתח גנובה, כלומר: ויגעה. אבל לפי קריאת האשכנזים יש כאן אל"ף גנובה ונקרא וַיִּגַּע. ולפי עדות המזרח: וַיִּגַּע

יט בְּהִנִּיחַ: כבהערה הקודמת יש קוראים המדגישים את הנ"ן ואם בקריאתם אינם מבחינים בין קמץ לפתח, הם עוברים משימוש של מנוחה למשמע של הִנָּחָה או עזיבה. אֲשֶׁר יִי־ אֱלֹהֶיךָ: שימו לב! אֲשֶׁר במונח, יִי־ געיא ומוקף, ולא כחומשים דוגמת קורן שהטעימו להיפך

מכָּל-אֵיבֶיךָ: טעם קדמא באל"ף, גרש בב"ת והיר"ד ביניהן בשווא נע.

אֶת-זָכָר: לאחרונה השתרש מנהג לקרוא פעמים את המילה "זכר". מנהג זה אינו מוכר באשכנז המערבי וגם לא בעדות המזרח. בקונטרס "מקראות שיש להם הכרע" של הר"מ ברויאר ז"ל⁵ האריך להוכיח שאין ספק שנוסח הצירי הוא הנכון, ואין כל צורך בקריאה הכפולה

הפטרות שבת זכור שמואל א טו (הספרדים מתחילים בפס' א):

⁴ כך הדבר על פי תורה קדומה ואם למקרא, בראשון מביניהם, בחלק הדקדוק נאמר כך: השווא שבלמ"ד נע מפני הגעיה שקדם לו וכן הוא בכל התיגאן וברב הדפוסים ושרשו לול והאל"ף נוספת, עכ"ל.

וכבר אמרנו שיש כאן כתיב מלא דקדוקי. כלומר המילה בכתיב דקדוקי היא לולאות, לכן אין ספק שהוא שוא נע.

⁵ ניתן להוריד מכאן http://www.herzog.ac.il/tvunot/fulltext/mega10_broyer.pdf המעוניין יכול לקבלו אצלי

¹ הקוראים וי"ו כבית רפויה (מבטא "ישראל" רגיל) אם יקראו בשווא נח משנים משמעות.

² זו שיטת כתבי יד מדויקים ובראשם כא"צ, אבל למעשה לא מומלץ לקרוא כן מי שקורא כל שוא נע כעין סגול.

³ זה אחד משיבושי חילופי קמץ פתח מדפוס ונציה שהתאזרחו בחומשים. כן הוא אל-נכון בקמץ בתנ"ך ירושלים תשיג, בדותן ע"פ לנינגרד. ובברויאר ובכתר בר אילן. וכן בפסוק המקביל בפרשת ויקהל (לז כד).

א לְמִשְׁחָךְ: שִׁינִי בַקֶּמֶץ גָּדוֹל, חִי"ת בַּחֶטֶף קֶמֶץ וּכ"ף סוּפִית
בַּקֶּמֶץ גָּדוֹל
ב בַּעֲלָתוֹ: גְּעִיָּה בְבִ"ת, אֵין לִקְרָא 'בְּלוּתוֹ'
ג וְהִכְיָתָה: בַּמִּלְרַע
ד וַיִּשְׁמַע: יר"ד בַּשּׁוּא נַח, שִׁינִי בַפֶּתַח וְהִמ"ם בַּדָּגֶשׁ חֶזֶק
יח בְּדִרְךָ: הַבִּ"ת בַּשּׁוּא נַע וְלֹא בַפֶּתַח
כג וַיִּמְאַסְךָ: בַּתְּכַנַּת הַכֶּתֶר שְׁאֵנוּ מַעֲתִיקִים מִמֶּנָּה אֵין גְּעִיָּא
בִּאל"ף, עִם זֹאת אֵין סִפֵּק שֶׁהֶאֱל"ף בַּקֶּמֶץ רַחֵב וְהִסְמ"ךְ בַּשּׁוּא
נַע⁶
כה וַאֲשַׁתְּחוּהָ: הוּא"ו בַּשּׁוּא נַע
כח מִמֶּךָ: כ"ף סוּפִית דְּגוּשָׁה
ל וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי: מַלְעִיל
רִאשׁוֹן שֶׁל תְּצוּהָ
כז יט וַיִּקְחוּ: הוּא"ו בַּשּׁוּא נַע. לְהַעֲלֹת: גְּעִיָּה בַה"א
מַעֲמִידָה בַּמַּעַט אֶת קְרִיאָתָהּ לַמְּנוּעַ הַבִּלְעָת הַעִ"ן הַחֲטוּפָה
כח א לְכַהֲנֹ-לִי: גְּעִיָּה בַכ"ף
כח ג רֹחַ חֲכָמָה: יֵשׁ לְהַקְפִּיד עַל הַפְּרִדַּת הַתִּיבּוֹת
כח ו שְׁנֵי בַּמִּנְחָת שַׁבָּת
כח י שְׁלִישֵׁי בַּמִּנְחָת שַׁבָּת
כח י עַל הָאֵבֶן הָאַחַת: טַעַם טַפְחָא בַתִּיבָה עַל

⁶ בַּמִּקְרָאִים כְּגוֹן זֶה הַשְּׁלִים ר"מ בְּרוֹיָאָר גְּעִיּוֹת בַּמִּקּוֹם הָרְאוּי לָהֶן. הַקּוּבֵעַ שְׁזֵה
קֶמֶץ רַחֵב וְשׁוּא נַע אוֹ חֶטֶף, וְשׁוּא נַע הוּא כִּי אִמָּאס הוּא בַּמִּשְׁקָל אֶפְעֵל.